

การศึกษาปัญหาและความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะการพูดสื่อสารของนักศึกษา
ครูภาษาไทย¹

A STUDY OF PROBLEMS AND NEEDS FOR DEVELOPING THAI LANGUAGE
COMMUNICATION COMPETENCY OF THAI LANGUAGE STUDENT TEACHERS

อรุณทัย อินทนิล²

ประภาส เพ็งพุ่ม³

อ้อมจิจิต เป้นศรี⁴

Aruothai Inthanid

Brappas Pengpoom

Omthajit Pansri

Received Date: 18 March 2024

Revised Date: 1 May 2024

Accepted Date: 3 May 2024

บทความวิจัย

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาปัญหาการพูดสื่อสารของนักศึกษาครูภาษาไทยในทัศนะครูพี่เลี้ยงและอาจารย์ผู้สอน 2) ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการพูดสื่อสารของนักศึกษาครูภาษาไทย เครื่องมือวิจัยที่ใช้ ได้แก่ 1) แบบสอบถามปัญหาการพูดสื่อสารของนักศึกษาครูภาษาไทยในทัศนะครูพี่เลี้ยงและอาจารย์ผู้สอน ประกอบด้วย การศึกษาเชิงปริมาณเป็นการศึกษาข้อมูลจากมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และการศึกษาเชิงคุณภาพเป็นการศึกษาข้อมูลจากข้อคำถามปลายเปิด โดยการวิเคราะห์เนื้อหา 2) แบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะการพูดสื่อสารของนักศึกษาครูภาษาไทย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) และการศึกษาเชิงคุณภาพเป็นการศึกษาข้อมูลจากข้อคำถามปลายเปิด โดยการวิเคราะห์เนื้อหา กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูพี่เลี้ยงนักศึกษาครูภาษาไทยมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 152 คน อาจารย์สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่างที่มีประสบการณ์ในการสอนการพูดภาษาไทย จำนวน 5 คน และนักศึกษาครูภาษาไทย ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่างจำนวน 155 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่ม โดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)

ผลการศึกษาพบว่า 1) ปัญหาการพูดสื่อสารของนักศึกษาครูภาษาไทยในทัศนะครูพี่เลี้ยงและอาจารย์ผู้สอน พบว่า ในทัศนะของครูพี่เลี้ยง นักศึกษามีปัญหาด้านน้ำเสียงมากที่สุด รองลงมา คือด้านบุคลิกภาพภายนอกและด้านภาษา ส่วนในทัศนะของอาจารย์ผู้สอน พบว่า นักศึกษามีปัญหาด้านบุคลิกภาพมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านภาษา และด้านเนื้อหา 2) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการพูดสื่อสารของนักศึกษาครูภาษาไทย พบว่า นักศึกษาครูภาษาไทยมีความต้องการ

¹ บทความวิจัยเรื่องนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการพูดสื่อสารสำหรับนักศึกษาครูภาษาไทย, This research article is part of the thesis on The Development of a Learning Model to Enhance Communication Competency for Thai Student Teachers.

² นิสิตระดับปริญญาเอก คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, Ph.D. student, Faculty of Education, Naresuan University Email Address: arunothai65@nu.ac.th

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, Assoc. Prof, Ph.D., Faculty of Humanity, Naresuan University

⁴ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, Assoc. Prof, Ph.D., Faculty of Education, Naresuan University

จำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะการพูดสื่อสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านบุคลิกภาพภายใน รองลงมาคือด้านบุคลิกภาพภายนอก และด้านเนื้อหา ตามลำดับ

คำสำคัญ: ปัญหา, ความต้องการจำเป็น, สมรรถนะการพูดสื่อสาร, นักศึกษาครูภาษาไทย

Abstract

The objectives of this research article were to study: 1) the problems in speech communication faced by Thai language student teachers from the perspectives of mentors and lecturers; and 2) the needs for the development of communication competency in Thai language student teachers. Two research instruments were used: 1) a questionnaire to identify communication problems of Thai language student teachers from the perspectives of mentors and lecturers, which included both a quantitative study using a 5-level rating scale and a qualitative study using open-ended questions analyzed by content analysis; 2) a questionnaire to assess the needs for developing communication competency in Thai language student teachers. The statistics used for data analysis included the mean, standard deviation, and Priority Needs Index ($PNI_{modified}$), with qualitative data analyzed through content analysis. The sample group was selected by simple random sampling based on the Krejcie and Morgan table, consisting of 152 mentors of Thai language student teachers from Lower North Rajabhat Universities, five Thai lecturers with experience in teaching Thai speech from Lower North Rajabhat Universities, and 155 third-year Thai language student teachers from Lower North Rajabhat Universities.

The results of the research were as follows: 1) Regarding the conditions of speech communication problems of Thai language student teachers from the perspectives of mentors and lecturers, mentors identified tone of voice as the most significant problem, followed by external personality and language. Lecturers identified personality as the most significant problem, followed by language and content. 2) Regarding the needs for developing communication competency, it was found that there is a strong need to enhance speech communication competency, particularly in terms of internal personality, followed by external personality and content, respectively.

Keywords: Problems, Needs Assessment, Communication Competency, Thai Language Student Teachers

บทนำ

การพูดสื่อสารในชั้นเรียน เป็นสมรรถนะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับครู เนื่องจากจะเป็นเครื่องมือที่ช่วยสร้างความเข้าใจระหว่างผู้สอนและผู้เรียน โดยการพูดเพื่อการสื่อสารในชั้นเรียนนั้นจะเป็นการสื่อสารเพื่อถ่ายทอดข้อมูล ความรู้ ความคิด ความรู้สึก ความต้องการ ให้เกิดความกระจำชัด สะดวกและรวดเร็ว โดยเฉพาะ ชาญประโคน (2550) ได้กล่าวถึงการพูดสื่อสารไว้ว่า เป็นการสื่อสารโดยใช้วัจนภาษาและอวัจนภาษาในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความต้องการและอารมณ์ของผู้พูดให้ผู้ฟังรับทราบ เพื่อให้ตรงกับเจตนารมณ์ในการสื่อสารของผู้พูดแต่ละครั้ง ทั้งนี้ ศิวพร วัฒนรัตน์ (2552) ได้กล่าวเสริมถึงจุดมุ่งหมายของการพูดสื่อสารไว้ว่า เป็นการพูดสื่อสารเพื่อถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความคิดเห็น ความรู้สึกหรือความต้องการไปยังผู้ฟัง โดยมีเสียง ภาษา สัญลักษณ์ รวมทั้งอากัปกิริยาเป็นสื่อประกอบเพื่อสร้างความเข้าใจ จากความหมายและลักษณะของการพูดสื่อสารในข้างต้นจะเห็นได้ว่าหากครูมีสมรรถนะการพูดสื่อสารที่ดี ย่อมจะส่งผลให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาที่ครูต้องการสื่อสารได้อย่างชัดเจน ชำนาญช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดแรงบันดาลใจ แรงกระตุ้นในการเรียนรู้ ประกอบกับการพูดสื่อสารยังสามารถช่วยปรับเปลี่ยน ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทัศนคติเชิงบวกและนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนให้เหมาะสมในที่สุด ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า การพูดเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนมีประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่ผู้สอนกำหนดไว้

ทั้งนี้หากต้องการเสริมสร้างสมรรถนะการพูดสื่อสารของนักศึกษาครูภาษาไทยนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องเสริมสร้างความสามารถในด้านการพูดที่แสดงออกในการสื่อสารหรือการสอนในชั้นเรียน เพื่อให้การปฏิบัติงาน บรรลุเป้าหมายตรงตามที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเกิดจากการนำความรู้(Knowledge: K) ทักษะ (Skill: S) และคุณลักษณะ(Attribute: A) ไปใช้ได้ในสถานการณ์จริง สอดคล้องกับราชบัณฑิตยสภา (2564, หน้า 129) ได้กำหนดนิยามความหมายของสมรรถนะไว้ว่า สมรรถนะ (Competency) หมายถึง “ความสามารถที่แสดงออกทางพฤติกรรมและการกระทำในการปฏิบัติตนและปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ โดยประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ตนมีให้เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของสังคมและวัฒนธรรมในสถานการณ์ที่หลากหลาย” จากความหมายดังกล่าว สำนักงาน ก.พ. (2548) จึงได้กล่าวเสริมถึงลักษณะของสมรรถนะไว้ว่า เป็นคุณลักษณะในเชิงพฤติกรรมอันเป็นผลมาจากความรู้ ทักษะ/ความสามารถ และคุณลักษณะอื่น ๆ ที่ประกอบสร้างขึ้นมาเพื่อส่งเสริมให้บุคคลสามารถสร้างสรรค์ผลงานได้อย่างโดดเด่นและเต็มความสามารถ

ในปัจจุบันหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (หลักสูตร 4 ปี) สาขาวิชาภาษาไทย หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช 2562 และหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (วิชาภาษาไทย) หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช 2567 ได้กำหนดสมรรถนะในการใช้ภาษาไทยในการพูดสื่อสารให้กับนักศึกษา โดยกำหนดให้ชั้นปีที่ 1-2 สามารถใช้ภาษาไทยด้านการพูดได้อย่างดีเยี่ยม ชั้นปีที่ 3-4 สามารถออกแบบและจัดการเรียนรู้สาระการฟัง ดูและพูดได้

โดยสมรรถนะการพูดสื่อสารถือเป็นสมรรถนะหนึ่งในหลักสูตร ซึ่งหลักสูตรมีความคาดหวังให้นักศึกษาสามารถใช้ภาษาไทย ด้านการพูด เมื่อนักศึกษามีสมรรถนะการพูดสื่อสารก็จะสามารถออกแบบและจัดการเรียนรู้สาระการฟัง ดูและพูดได้ต่อไป ทั้งนี้จากการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นในการสะท้อนผลการเรียนวิชา วาการสำหรับครูภาษาไทย ของนักศึกษาครูภาษาไทย ชั้นปีที่ 3 รหัส 63 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จำนวน 60 คน ยังพบปัญหาที่ส่งผลต่อการพูดสื่อสาร 4 ด้าน คือ 1) ปัญหาด้านบุคลิกภาพภายในและภายนอก บุคลิกภาพภายใน เช่น ความไม่มั่นใจในตนเอง ความตื่นเต้น กัดดันตนเอง ไม่กล้าแสดงออก กลัว ส่งผลถึงบุคลิกภาพภายนอก เช่น อาการสั่น ท่าทางที่ไม่เหมาะสม ไม่กล้าสบตา

เสียงสั้น สั้นๆ ไม่ตรงตามเนื้อหาที่พูด และอาจทำให้เกิดอาการพูดเร็ว หรือพูดติดขัด 2) ด้านภาษา เช่น การพูดออกเสียง ร, ล และควบกล้ำไม่ชัดเจน ออกเสียงพยัญชนะบางตัวไม่ชัด เช่น ส ซ ติดพูด เอ้อ, อ้า เลือกใช้คำที่ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม ไม่ตรงกับสิ่งที่ตนต้องการสื่อสาร 3) ปัญหาด้านเนื้อหา เช่น ขาดความรู้เรื่องที่จะพูด พูดไม่ตรงประเด็น พูดเนื้อหาไม่ครอบคลุม จัดประเด็นเนื้อหาไม่เหมาะสม และ 4) ปัญหาด้านน้ำเสียง ได้แก่ การพูดเสียงเบาเกินไป ใช้น้ำเสียงหนักเบาไม่เป็น ใช้น้ำเสียงไม่ตรงกับเนื้อหาที่พูด ใช้น้ำเสียงโทนเดียว

นอกจากนี้ ได้วิเคราะห์ข้อมูลจากการสะท้อนผลในการสัมมนาหลังฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์ นิเทศก์ได้สะท้อนผลการฝึกประสบการณ์ พบปัญหาการพูดสื่อสารในชั้นเรียนของนักศึกษาครุภาษาไทย 3 ประเด็น คือ 1) ขาดความมั่นใจในการพูดอธิบายในชั้นเรียน 2) ใช้ภาษาไม่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน 3) เรียบเรียงเนื้อหาในการพูดไม่เหมาะสมและไม่ครอบคลุม ทำให้นักเรียนสับสน

อย่างไรก็ตามปัญหาดังกล่าวข้างต้นอาจเป็นปัญหาของนักศึกษาบางส่วนเท่านั้น และนักศึกษาแต่ละคนอาจมีปัญหามากน้อยต่างกัน แต่ก็ถือว่าเป็นปัญหาเร่งด่วนที่ต้องแก้ไขเป็นรายกรณี หากไม่ได้รับการแก้ไข จะทำให้นักศึกษาขาดสมรรถนะด้านการพูดสื่อสาร ซึ่งถือว่าเป็นสมรรถนะสำคัญในการประกอบอาชีพครู ผู้วิจัยจึงศึกษาปัญหาและความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะการพูดสื่อสารของนักศึกษาครุภาษาไทย เพื่อจะนำไปสู่แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการพูดสื่อสารสำหรับนักศึกษาครุภาษาไทยได้ในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการพูดสื่อสารของนักศึกษาครุภาษาไทยในทัศนะครูพี่เลี้ยงและอาจารย์ผู้สอน
2. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการพูดสื่อสารของนักศึกษาครุภาษาไทย

นิยามศัพท์เฉพาะ

สมรรถนะการพูดสื่อสาร หมายถึง พฤติกรรมการพูดที่นักศึกษาครูแสดงออกสำหรับการสื่อสารในชั้นเรียน ซึ่งประกอบไปด้วย 1) ความรู้ (Knowledge : K) คือ ความรู้ในด้านเนื้อหาและเทคนิคการพูด 2) ด้านทักษะ (Skill: S) คือ นักศึกษาสามารถใช้ภาษาและน้ำเสียงที่เหมาะสมต่อการพูดเพื่ออธิบายให้ความรู้ การพูดเสริมแรงผู้เรียน และการพูดโน้มน้าวใจผู้เรียน เพื่อสื่อสารในชั้นเรียน และ 3) คุณลักษณะ (Attribute: A) คือ การแสดงบุคลิกภาพภายในและภายนอกของนักศึกษา ได้แก่ ความมั่นใจในตนเอง การมีบุคลิกภาพที่ดี มีมารยาทและมีเจตคติที่ดีในการพูด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่

1. ครูพี่เลี้ยงนักศึกษาฝึกสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 247 คน ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ และมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
2. อาจารย์ผู้สอนภาษาไทย ในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาภาษาไทย จำนวน 25 คน ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ และมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
3. นักศึกษาครูภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง ชั้นปีที่ 3 จำนวน 247 คน ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ และมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

1. ครูพี่เลี้ยงนักศึกษาครูภาษาไทยมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 152 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่ม โดยใช้ตารางของเครจซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)
2. อาจารย์สาขาวิชาภาษาไทยมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาจากวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเป็นอาจารย์ผู้สอนวิชาเกี่ยวกับการพูดในหลักสูตรสาขาภาษาไทย คณะครุศาสตร์
3. นักศึกษาครูภาษาไทย ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 155 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มโดยใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามปัญหาการพูดสื่อสารของนักศึกษาครูภาษาไทยในทัศนะของครูพี่เลี้ยง และอาจารย์ผู้สอน
2. แบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะการพูดสื่อสารของนักศึกษาครูภาษาไทย โดยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. สร้างแบบสอบถามปัญหาและความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะการพูดสื่อสารของนักศึกษาครูภาษาไทย โดยนำปัญหาเบื้องต้นจากการสะท้อนปัญหาการพูดสื่อสารของนักศึกษาครูภาษาไทยในรายวิชาการสำหรับครูภาษาไทยและการสะท้อนปัญหาการพูดสื่อสารจากครูพี่เลี้ยงและอาจารย์ผู้สอนมาวิเคราะห์ร่วมกับปัญหาการพูดสื่อสารโดยทั่วไปจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กำหนดลักษณะของแบบสอบถามปัญหาการพูดสื่อสารของนักศึกษาครูในทัศนะของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์ผู้สอน แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และตอนที่ 2 ข้อคำถามปลายเปิด (Open-Ended Question) โดยจัดทำในรูปแบบของแบบฟอร์มออนไลน์ผ่าน Google Forms ซึ่งประกอบด้วยสมรรถนะการพูดสื่อสาร ได้แก่ ด้านเนื้อหา ด้านภาษา ด้านน้ำเสียง และด้านบุคลิกภาพภายนอก รวมจำนวนข้อคำถามทั้งสิ้น 21 ข้อ

แบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะการพูดสื่อสารของนักศึกษาครู แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และตอนที่ 2 ข้อคำถามปลายเปิด (Open-Ended Question) โดยจัดทำในรูปแบบของแบบฟอร์มออนไลน์ผ่าน Google Forms ซึ่งประกอบด้วยสมรรถนะการพูดสื่อสาร ได้แก่ ด้านเนื้อหา ด้านภาษา ด้านน้ำเสียง ด้านบุคลิกภาพภายนอก และด้านบุคลิกภาพภายใน รวมจำนวนข้อคำถามทั้งสิ้น 26 ข้อ

2. นำแบบสอบถามปัญหาและความต้องการจำเป็นนำเสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการพูดภาษาไทย 2 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน 2 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 1 ท่าน โดยคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งใช้เกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป พบว่าข้อคำถามทุกข้อมีความสอดคล้อง ผู้วิจัยปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญจนแบบสอบถามมีความสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการออกหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวรถึงมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง 5 แห่ง เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลกับ นักศึกษาครูภาษาไทย ครูพี่เลี้ยง อาจารย์ผู้สอนการพูดภาษาไทย
2. ผู้วิจัยส่งหนังสือและแบบสอบถามออนไลน์ ให้กับกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ 1) อาจารย์สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 5 คน 2) นักศึกษาครูภาษาไทย ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 155 คน และ 3) ครูพี่เลี้ยงนักศึกษาครูภาษาไทยมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 152 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปัญหาการพูดสื่อสาร และแบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะการพูดสื่อสารของนักศึกษาครูภาษาไทย โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยการแจกแจง

ความถี่ วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของบุญชม ศรีสะอาด (2553) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.51–5.00	หมายถึง	มีปัญหาและมีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51–4.50	หมายถึง	มีปัญหาและมีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51–3.50	หมายถึง	มีปัญหาและมีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51–2.50	หมายถึง	มีปัญหาและมีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00–1.50	หมายถึง	มีปัญหาและมีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

และวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นด้วยวิธี Priority Needs Index ($PNI_{modified}$) (นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช, 2550) ซึ่งเป็นการหาผลต่างของค่าเฉลี่ยของสภาพที่ควรจะเป็น (I) และค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริง (D) แล้วหารด้วยค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริง (D) หรือ $(I-D)/D$

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาปัญหาการพูดสื่อสารของนักศึกษาครูภาษาไทยในทัศนะของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์ผู้สอน สรุปได้ดังนี้

ตาราง 1 แสดงผลปัญหาการพูดสื่อสารของนักศึกษาครูภาษาไทยในทัศนะครูพี่เลี้ยงและอาจารย์ผู้สอน

ประเด็นปัญหา	ครูพี่เลี้ยง				อาจารย์ผู้สอน			
	M	S	ระดับ	ลำดับ	M	S	ระดับ	ลำดับ
ด้านเนื้อหา	3.44	1.18	ปานกลาง	4	3.44	0.61	ปานกลาง	3
ด้านภาษา	3.46	1.23	ปานกลาง	3	3.57	0.64	มาก	2
ด้านน้ำเสียง	3.51	1.21	มาก	1	3.07	0.91	ปานกลาง	4
ด้านบุคลิกภาพภายนอก	3.48	1.29	ปานกลาง	2	4.03	0.58	มาก	1
รวม	3.47	1.23	ปานกลาง		3.53	0.69	มาก	

จากตาราง 1 พบว่า ปัญหาการพูดสื่อสารของนักศึกษาครูภาษาไทยในทัศนะของครูพี่เลี้ยง พบว่าปัญหาเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลางคือ 3.47 นักศึกษามีปัญหามากที่สุดอันดับ 1 คือ ด้านน้ำเสียง ค่าเฉลี่ย 3.51 ได้แก่ การใช้ระดับความดังของเสียงได้เหมาะสม การมีน้ำเสียงที่แข็งแรง ชัดเจน ไม่สั่นเครือ และการปรับโทนเสียงตามเนื้อหาที่พูด ปัญหาอันดับ 2 คือ ด้านบุคลิกภาพภายนอก ค่าเฉลี่ย 3.48 ได้แก่ การมีบุคลิกภาพที่ดี(สง่า)ในระหว่างการบรรยาย/อธิบาย การพูดด้วยอัตราความเร็วที่เหมาะสม และการพูดได้ราบรื่น ไม่ติดขัด และปัญหาอันดับ 3 คือ ด้านภาษา ค่าเฉลี่ย 3.46 ได้แก่ การออกเสียงอักขระได้ถูกต้อง การใช้ภาษาเหมาะสมกับช่วงวัยของผู้ฟัง และการออกเสียงคำในภาษาไทยได้ถูกต้อง

ส่วนปัญหาการพูดสื่อสารของนักศึกษาครูภาษาไทยในทัศนะของอาจารย์ผู้สอน พบว่าปัญหาเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก คือ 3.53 นักศึกษามีปัญหามากที่สุดอันดับ 1 คือ ด้านบุคลิกภาพภายนอกค่าเฉลี่ย 4.03 ได้แก่ ใช้สายตาของผู้ฟังได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรมชาติ ใช้ท่าทางประกอบสอดคล้องกับเนื้อหาที่บรรยาย/อธิบาย การแสดงออกทางสีหน้าได้สอดคล้องกับเนื้อหาที่บรรยาย/อธิบาย และพูดด้วยอัตราความเร็วที่เหมาะสม ปัญหาอันดับ 2 คือ ด้านภาษา ค่าเฉลี่ย 3.46 ได้แก่ ใช้คำได้

อย่างเหมาะสมตามความจำเป็นในการบรรยาย/อธิบาย ไม่พูดคำขยะ เช่น เอ้อ อ้า แบบว่า ฯลฯ การออกเสียงคำควบกล้ำ ร,ล,ว ได้ชัดเจน และการแบ่งจังหวะ/แบ่งวรรคในการพูดได้เหมาะสม ปัญหาอันดับ 3 คือ ด้านเนื้อหา ค่าเฉลี่ย 3.44 ได้แก่ การอธิบายเนื้อหาในการพูดได้ตรงประเด็น ชัดเจน (ไม่วกวน) การกำหนดขอบเขตเนื้อหาของเรื่องที่พูดสอดคล้องกับเวลา และการอธิบายเนื้อหาในการพูดครบถ้วน สมบูรณ์

นอกจากนี้การวิเคราะห์เนื้อหาจากข้อคำถามปลายเปิดปัญหาการพูดสื่อสารของนักศึกษาครูภาษาไทย ในทัศนะของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์ผู้สอน กล่าวว่า “นักศึกษาบางส่วนเมื่อให้พูดหน้าชั้นเรียนมีความประหม่า ไม่พร้อม ไม่กล้าสบตาผู้ฟัง ท่าทางการยืนและน้ำเสียงขาดความเป็นธรรมชาติ และการส่งภาษานักเรียนต้องฝึกอธิบายให้ชัดเจน”

2. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการพูดสื่อสารของนักศึกษาครูภาษาไทย การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นจริง สภาพที่คาดหวัง และผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะการพูดสื่อสารของนักศึกษาครูภาษาไทย มีดังนี้

ตาราง 2 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นจริง สภาพที่คาดหวัง และผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะการพูดสื่อสารของนักศึกษาครูภาษาไทย จากอาจารย์ผู้สอน

ประเด็น	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่คาดหวัง			PNI _{modified}	ลำดับ
	D	S	ระดับ	I	S	ระดับ		
ด้านเนื้อหา	3.26	0.92	ปานกลาง	4.52	0.62	มากที่สุด	0.28	2
ด้านภาษา	3.51	0.95	มาก	4.60	0.61	มากที่สุด	0.24	4
ด้านน้ำเสียง	3.43	0.95	ปานกลาง	4.62	0.58	มากที่สุด	0.26	3
ด้านบุคลิกภาพภายนอก	3.24	1.01	ปานกลาง	4.53	0.85	มากที่สุด	0.28	2
ด้านบุคลิกภาพภายใน	3.18	1.03	ปานกลาง	4.69	0.56	มากที่สุด	0.32	1
รวม	3.33		ปานกลาง	4.59		มากที่สุด	0.28	

จากตาราง 2 พบว่า ค่าเฉลี่ย สภาพที่เป็นจริง อยู่ในระดับมาก คือด้านภาษา มีค่าเฉลี่ย 3.51 อยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านน้ำเสียง มีค่าเฉลี่ย 3.43 ด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ย 3.26 ด้านบุคลิกภาพภายนอก มีค่าเฉลี่ย 3.24 และบุคลิกภาพภายใน มีค่าเฉลี่ย 3.18 ส่วนค่าเฉลี่ย สภาพที่คาดหวัง ทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านบุคลิกภาพภายใน มีค่าเฉลี่ย 4.69 ด้านน้ำเสียง มีค่าเฉลี่ย 4.62 ด้านภาษา มีค่าเฉลี่ย 4.60 ด้านบุคลิกภาพภายนอก 4.59 และด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ย 4.52

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ย สภาพที่เป็นจริง อยู่ในระดับต่ำกว่า สภาพที่คาดหวัง และเมื่อวิเคราะห์ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นโดยการหาผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสภาพที่คาดหวัง (I) และค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริง (D) แล้วหารด้วยค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริง (D) พบว่า มีค่า PNI_{modified} สูงสุดอันดับ 1 คือ ด้านบุคลิกภาพภายใน มีค่า PNI_{modified} 0.32 อันดับ 2 คือ ด้านบุคลิกภาพภายนอกและด้านเนื้อหา มีค่า PNI_{modified} 0.28 อันดับ 3 คือ ด้านน้ำเสียง ค่า PNI_{modified} 0.26 อันดับ 4 คือ ด้านภาษา ค่า PNI_{modified} 0.24

จากข้างต้นจะเห็นได้ว่านักศึกษามีความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะการพูดสื่อสาร เห็นได้จากสภาพที่เป็นจริง อยู่ในระดับต่ำกว่า สภาพที่คาดหวัง โดยมีค่า $PNI_{modified}$ เฉลี่ย 0.28 และนอกจากนี้จากลำดับข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยเห็นถึงความต้องการจำเป็นที่ต้องพัฒนาเร่งด่วน โดยมีรายละเอียดของแต่ละด้านดังนี้

อันดับความต้องการจำเป็นอันดับ 1 ด้านบุคลิกภาพภายใน คือ 1) ต้องการให้สร้างความรู้สึกละอายใจเมื่อได้ออกไปพูดสื่อสารหน้าชั้น หรือต่อหน้าคนจำนวนมาก 2) ต้องการให้สร้างความรู้สึกลังเลใจเมื่อได้ออกไปพูดสื่อสารหน้าชั้น หรือต่อหน้าคนจำนวนมาก และ 3) ต้องการให้สร้างความรู้สึกลังเลใจในการพูดสื่อสารหน้าชั้น หรือต่อหน้าคนจำนวนมาก

อันดับความต้องการจำเป็นอันดับ 2 ด้านบุคลิกภาพภายนอก และด้านเนื้อหา ด้านบุคลิกภาพภายใน คือ 1) ต้องการเสริมสร้างให้สามารถพูดได้ราบรื่น ไม่ติดขัดจนจบเนื้อหาสาระในการบรรยาย/อธิบาย 2) ต้องการเสริมการใช้ท่าทางประกอบสอดคล้องกับเนื้อหาที่บรรยาย/อธิบาย 3) ต้องการเสริมการใช้สายตามองผู้ฟังได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรมชาติ และต้องการเสริมให้พูดด้วยอัตราความเร็วที่เหมาะสม ส่วนด้านเนื้อหา คือ 1) ต้องการเสริมการอธิบายเนื้อหาในการพูดได้ตรงประเด็น ชัดเจน (ไม่วกวน) 2) ต้องการเสริมให้มีความรู้ในเนื้อหาที่บรรยาย/อธิบาย และ 3) ต้องการเสริมการอธิบายเนื้อหาในการพูดครบถ้วน สมบูรณ์

อันดับความต้องการจำเป็นอันดับ 3 ด้านน้ำเสียง คือ 1) ต้องการเสริมสร้างให้มีน้ำเสียงที่แข็งแรง ชัดเจน ไม่สั่นเครือ 2) ต้องการเสริมสร้างให้สามารถปรับโทนเสียงตามเนื้อหาสาระที่บรรยาย/อธิบาย และ 3) ต้องการเสริมให้สามารถใช้ระดับความดังของเสียงได้เหมาะสม

นอกจากนี้การวิเคราะห์เนื้อหาจากข้อคำถามปลายเปิดปัญหาและความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะการพูดสื่อสาร สรุปได้ ดังนี้

1. ปัญหาของนักศึกษาครูภาษาไทย

1.1. ปัญหาบุคลิกภาพภายใน นักศึกษาครูภาษาไทยพบปัญหาว่า ทุกครั้งที่ออกไปพูดต่อหน้าคนจำนวนมาก จะรู้สึกประหม่า ตื่นเต้น เกิดความกังวล ความไม่มั่นใจ ไม่กล้าพูด เกิดความกดดัน ส่งผลให้พูดวกไปวนมา ทำให้การพูดดูไม่เป็นธรรมชาติ สื่อสารได้ไม่ดี ความตื่นเต้นทำให้หายใจแรง ทำให้น้ำเสียงที่ออกมาไม่ชัดเจนเท่าที่ควร ถึงจะเตรียมพร้อมอย่างไร การขาดความมั่นใจและเชื่อมั่นในตนเองเป็นปัญหาเสมอ ๆ ในการพูดทุกครั้ง ทำให้ผลลัพธ์ที่ได้ในบางครั้งไม่ดีพอและกลับมากะทบกับความรู้สึกของตนเอง

1.2. ปัญหาเกี่ยวกับการใช้ท่าทางประกอบการพูด อยากพูดสื่อสารได้อย่างเป็นธรรมชาติมากยิ่งขึ้น

1.3. ปัญหาด้านภาษา นักศึกษาครูภาษาไทยพบว่า บางครั้งยังมีปัญหาการพูดติดขัด พูดไม่ชัด ปัญหาเกี่ยวกับการเรียบเรียงประโยคที่ใช้ในการสื่อสารและความหมายของสารที่สื่อออกไป บางครั้งอาจไม่ตรงประเด็น นอกจากนี้ ยังมีภาษาถิ่นที่ติดมาในระหว่างการพูดระดับการพูดทั้งทางการ

2. ความต้องการในการเสริมสร้างสมรรถนะการพูดสื่อสาร

2.1 ต้องการให้มีกิจกรรมการพูดเพื่อให้มีโอกาสนำมาฝึกพูดบ่อย ๆ สมำเสมอ

2.2 ต้องการให้สอนเรื่องน้ำเสียง สีหน้า ท่าทาง ระดับเสียง และบุคลิกต่าง ๆ เพิ่มเติม

2.3 ต้องการแก้ไขบุคลิกภาพ คือ ต้องการสร้างความมั่นใจในตัวเอง กล้าแสดงออก ไม่ให้เกิดความกังวลเมื่อต้องพูดต่อหน้าผู้คนจำนวนมาก ต้องการเสริมสร้างและพัฒนาบุคลิกภาพให้เหมาะสมในการออกไปพูดมากยิ่งขึ้น และควรมีเทคนิคในการพูดได้อย่างมั่นใจเพิ่มเข้าไปในเนื้อหาของการสอนในรายวิชาต่าง ๆ

2.4 ต้องการได้เทคนิคในการพูดในชั้นเรียน อยากให้เพิ่มเติม เช่น เทคนิคการอธิบาย เทคนิคการพูดให้ผู้เรียนสนใจเรียน

จากการวิเคราะห์เนื้อหาและข้อมูลเชิงปริมาณข้างต้นจะเห็นว่าปัญหาส่วนมากของนักศึกษาในการพูดสื่อสารนั้นเกิดจากปัญหาด้านบุคลิกภาพภายใน ทำให้ส่งผลถึงบุคลิกภาพภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลเชิงปริมาณของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์ ซึ่งถือว่ามีความรู้และต้องการจำเป็นในอันดับต้น ๆ และพบว่านักศึกษามีความต้องการจำเป็นเพิ่มเติมคือต้องการให้เพิ่มเติม “เทคนิคในการพูดในชั้นเรียน เช่น เทคนิคการอธิบาย เทคนิคการพูดให้ผู้เรียนสนใจเรียน” ซึ่งเทคนิคการพูดให้ผู้เรียนสนใจ อาจหมายถึงการพูดโน้มน้าวใจผู้เรียน และการพูดเสริมแรงผู้เรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาและความต้องการจำเป็นข้างต้นทำให้ได้แนวทางในการเสริมสร้างสมรรถนะการพูดสื่อสารสำหรับนักศึกษาครูภาษาไทย โดยพบว่าควรเสริมสร้างปัจจัยที่ทำให้เกิดสมรรถนะการพูดสื่อสาร สรุปได้ดังนี้

ตาราง 3 แสดงปัจจัยที่ทำให้เกิดสมรรถนะการพูดสื่อสารของนักศึกษาครูภาษาไทย

สมรรถนะ	ด้าน	พฤติกรรมบ่งชี้
สมรรถนะการพูดสื่อสาร	ความรู้ (Knowledge: K)	1) มีความรู้ด้านเนื้อหาที่พูด 2) มีความรู้ด้านเทคนิคการพูด
	ทักษะ (Skill: S)	1) สามารถใช้ภาษาและน้ำเสียงที่เหมาะสมในการพูดอธิบายเพื่อให้ความรู้ได้ 2) สามารถใช้ภาษาและน้ำเสียงที่เหมาะสมในการพูดเสริมแรงผู้เรียนได้ 3) สามารถใช้ภาษาและน้ำเสียงที่เหมาะสมในการพูดโน้มน้าวใจผู้เรียนได้
	คุณลักษณะ(Attribute: A)	1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง สิ่ง que เชื่อว่าตนเป็น (Self-concept) - ความมั่นใจในตนเอง 2) บุคลิกลักษณะประจำตัวของบุคคล(Traits) - บุคลิกภาพที่ดี - มีมารยาท 3) แรงจูงใจ/เจตคติที่ทำให้มุ่งสู่ความสำเร็จ (Motives/Attitude) - เจตคติที่ดีในการพูดสื่อสาร

จากตารางจะเห็นได้ว่าการเสริมสร้างสมรรถนะการพูดสื่อสารควรเสริมสร้างปัจจัยในแต่ละด้าน ได้แก่

ด้านที่ 1 ความรู้ (Knowledge: K) ประกอบด้วย 1) นักศึกษาจะต้องมีความรู้ด้านเนื้อหาที่พูด เพราะความรู้ที่แม่นยำจะช่วยให้เนื้อหามีความถูกต้อง ชัดเจน ทำให้เกิดความมั่นใจในการพูดมากขึ้น 2) มีความรู้ด้านเทคนิคการพูด ควรเพิ่มเติมเทคนิคที่ทำให้ นักศึกษาคูสามารถนำไปใช้ในชั้นเรียน ทำให้ผู้เรียนสนใจฟังหรือสนใจเรียนมากขึ้น คือ เทคนิคการพูดอธิบาย เทคนิคการพูดเสริมแรง และเทคนิคการพูดโน้มน้าวใจผู้เรียน

ด้านที่ 2 ด้านทักษะ (Skill: S) ประกอบด้วย 1) สามารถใช้ภาษาและน้ำเสียงที่เหมาะสมต่อการพูดเพื่ออธิบายให้ความรู้ การพูดเสริมแรงผู้เรียน และการพูดโน้มน้าวใจผู้เรียน โดยด้านทักษะจะต้องเพิ่มกิจกรรมให้นักศึกษาได้ฝึกฝนตนเอง และแก้ไขข้อบกพร่องในการพูดของตน

ด้านที่ 3 ด้านคุณลักษณะ (Attribute: A) ประกอบด้วย 1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง สิ่งที่เชื่อว่าตนเป็น (Self-concept) ได้แก่ ความมั่นใจในตนเอง 2) บุคลิกลักษณะประจำตัวของบุคคล (Traits) ได้แก่ การมีบุคลิกภาพที่ดี มีมารยาท และ 3) แรงจูงใจ/เจตคติที่ทำให้มุ่งสู่ความสำเร็จ (Motives/Attitude) ได้แก่ เจตคติที่ดีในการพูดสื่อสาร

อภิปรายผล

จากการศึกษาปัญหา และความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะการพูดสื่อสารของนักศึกษาครูภาษาไทย สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาปัญหาการพูดสื่อสารของนักศึกษาครูภาษาไทยในทัศนะครูพี่เลี้ยงและอาจารย์ผู้สอนนั้น ปัญหาการพูดสื่อสารของนักศึกษาครูภาษาไทยในทัศนะของครูพี่เลี้ยงพบว่าปัญหาเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาการพูดสื่อสารของนักศึกษาครูภาษาไทยในทัศนะครูอาจารย์ผู้สอนพบว่าปัญหาเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก และมีการจัดลำดับปัญหาที่มีความแตกต่างกัน เนื่องจากบริบทและสภาพแวดล้อมที่มีความแตกต่างกัน เช่น กรณีในด้านน้ำเสียง ในการสอนการพูด อาจารย์ผู้สอนมักให้นักศึกษาใช้ไมโครโฟน แต่เมื่อนักศึกษาสอนในโรงเรียนส่วนใหญ่จะไม่ได้ใช้ไมโครโฟน ประกอบกับความไม่มั่นใจในตนเองจึงทำให้พูดเสียงเบา สั้นเครือ ด้วยเหตุนี้ทำให้ครูพี่เลี้ยงพบปัญหาด้านน้ำเสียงมากที่สุด ส่วนอาจารย์ผู้สอนพบปัญหาด้านน้ำเสียงน้อยที่สุด ดังนั้นในการเสริมสร้างสมรรถนะการพูดสื่อสารในบางครั้งควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาฝึกพูดปากเปล่าโดยไม่ใช้ไมโครโฟนเพื่อจะได้ฝึกการใช้ น้ำเสียงให้ดังและแข็งแรง และนอกจากนี้ ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์ผู้สอน ยังกล่าวเพิ่มเติมอีกว่า “นักศึกษาบางส่วนเมื่อให้พูดหน้าชั้นเรียนมีความประหม่า ไม่พร้อม ไม่กล้าสบตาผู้ฟัง ท่าทางการยืนและน้ำเสียงขาดความเป็นธรรมชาติ และการส่งภาระงานนักเรียนต้องฝึกอธิบายให้ชัดเจน” ซึ่งสอดคล้องกับ อรรถพรณ์ โอวาท (2550) ได้กล่าวว่า “เมื่อนักศึกษามีโอกาสฝึกฝนน้อยจึงไม่กล้ากลัวอาย วิดกกังวล ประหม่า ตื่นเต้น พูดเสียงเบา ไม่มั่นใจ” ดังนั้นในการเสริมสร้างสมรรถนะการพูดจึงต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนบ่อย ๆ และแก้ไขปัญหาคือเป็นรายกรณี

2. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการพูดสื่อสารของนักศึกษาครูภาษาไทย การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นจริง สภาพที่คาดหวัง และผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะการพูดสื่อสารของนักศึกษาครูภาษาไทย พบว่านักศึกษามีความต้องการจำเป็นสูงสุดอันดับ 1 คือ ด้านบุคลิกภาพภายใน อันดับ 2 คือ ด้านบุคลิกภาพภายนอกและด้านเนื้อหา อันดับ 3 คือ ด้านน้ำเสียง ซึ่งนักศึกษาครูภาษาไทยได้กล่าวเพิ่มเติมสรุปได้ว่า ปัญหาบุคลิกภาพภายใน นักศึกษาครูภาษาไทยพบปัญหาว่า ทุกครั้งที่ออกไปพูดต่อหน้าคนจำนวนมาก จะรู้สึกประหม่า ตื่นเต้น เกิดความกังวล ความไม่มั่นใจ ไม่กล้าพูด เกิดความกดดัน ส่งผลให้พูดวกไปวนมา ทำให้การพูดดูไม่เป็น

ธรรมชาติ สื่อสารได้ไม่ดี ความตื่นเต้นทำให้หายใจแรง ทำให้น้ำเสียงที่ออกมาไม่ชัดเจนเท่าที่ควร ถึงจะเตรียมพร้อมอย่างไร การขาดความมั่นใจและเชื่อมั่นในตนเองเป็นปัญหาเสมอในการพูดทุกครั้ง ทำให้ผลลัพธ์ที่ได้ในบางครั้งไม่ดีพอและกลับมากระทบกับความรู้สึกของตนเอง จากผลวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับ วิรัช ลภีรัตนกุล (2543) ซึ่งกล่าวไว้ว่า “ความประหม่าในการพูด (speech fright) ความประหม่าตื่นเต้นอาจเกิดได้กับบุคคลทุกเพศทุกวัย และแม้แต่กับบุคคลสำคัญของโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่เริ่มต้นศึกษาและฝึกฝนการพูดต่อหน้าชุมชนมักจะเกิดอาการประหม่า หรืออาการอันไม่พึงปรารถนาจากการศึกษาวิจัยการพูดของนักศึกษากลุ่มฝึกพูดตามมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ถึงความประหม่าในการพูด พบว่านักศึกษาจำนวนร้อยละ 60-70 เกิดความประหม่าตื่นเต้นในขณะพูด และประมาณร้อยละ 35 มีความคิดเห็นว่า ความประหม่าตื่นเต้นเป็นปัญหาที่ร้ายแรงมาก”

จากข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยมองเห็นว่าปัญหาและความต้องการจำเป็นในด้านเสริมสร้างบุคลิกภาพภายในนั้น มีความจำเป็นอย่างเร่งด่วน เพราะบุคลิกภาพภายในจะส่งผลถึงบุคลิกภาพภายนอก และในที่สุดจะส่งผลถึงด้านอื่น ๆ ต่อไป ทั้งนี้ ด้านบุคลิกภาพนั้น เปลี่ยนแปลงค่อนข้างยาก อาจต้องใช้ระยะเวลาในการฝึกฝน ดังที่ นิสตาร์ก เวชยานนท์ (2554) ก็ได้กำหนดปัจจัยที่จะส่งเสริมให้บุคคลพัฒนาสมรรถนะ นั่นคือ บุคลิกภาพ อันเป็นสิ่งที่เฉพาะบุคคล โดยได้กล่าวถึงลักษณะของบุคลิกภาพภายในตัวบุคคล (บุคลิกภาพที่แสดงออกถึงความเป็นตัวเอง) ซึ่งนับเป็นบุคลิกภาพถาวร เปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาได้ค่อนข้างยาก ได้แก่ 1) แรงขับ (Motives) คือ สิ่งทีกระตุ้นให้แสดงออก 2) คุณลักษณะ (Traits) คือ คุณลักษณะทั้งทางกายภาพและคุณลักษณะภายใน เช่น การควบคุมอารมณ์ 3) การรับรู้ตนเอง (self-concept) ได้แก่ ทศนคติ ค่านิยม และภาพลักษณ์ อีกทั้ง David C. McClelland (1973) ยังกล่าวถึงความสำคัญของบุคลิกภาพ โดยมองว่าบุคลิกลักษณะของแต่ละบุคคลที่ซ่อนอยู่ภายในเป็นสิ่งที่ผลักดันให้ปฏิบัติงานได้ดี หรือตามเกณฑ์ที่กำหนด การทดสอบความถนัด ความรู้ในงานเพียงอย่างเดียว ไม่สามารถประเมินผลการปฏิบัติงาน หรือความสำเร็จในงานได้ ดังนั้นจึงควรเสริมสร้างตั้งแต่บุคลิกภาพภายใน อันได้แก่ การสร้างความรู้สึกลึกซึ้ง/ความพึงพอใจ และการสร้างความรู้สึกลึกซึ้งในการพูดสื่อสารในชั้นเรียน ซึ่งหากเสริมสร้างบุคลิกภาพภายในดังกล่าวได้แล้ว ก็จะส่งผลดีต่อปัจจัยด้านอื่น ๆ และนอกจากนี้นักศึกษาแต่ละคนอาจมีปัญหาแตกต่างกัน ดังนั้นในการเสริมสร้างการพูดอาจารย์ผู้สอนควรให้นักศึกษาแก้ปัญหาและพัฒนาตนเองเป็นรายกรณี ก็จะช่วยให้นักศึกษามีสมรรถนะการพูดสื่อสาร สามารถปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่า นักศึกษาครูภาษาไทยมีความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะการพูดสื่อสาร เนื่องจากเป็นสมรรถนะสำคัญในการนำไปประกอบอาชีพครูในอนาคต กล่าวคือนอกจากครูภาษาไทยจะต้องมีสมรรถนะการพูดที่ดีแล้วยังต้องเป็นครูผู้สอนการพูดในอนาคตอีกด้วย ด้วยเหตุนี้จึงควรนำผลการวิจัยดังกล่าว ไปใช้ในการวางแผนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการพูดสื่อสารสำหรับนักศึกษาครูภาษาไทยต่อไป
2. ผลการวิจัยในครั้งนี้ สามารถนำไปเป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทาง หรือออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับปัญหา และตรงตามความต้องการจำเป็นของกลุ่มเป้าหมาย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. งานวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษากลุ่มตัวอย่างนักศึกษาครูภาษาไทยมหาวิทยาลัยราชภัฏเฉพาะภาคเหนือตอนล่าง ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาปัญหาและความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะการพูดสื่อสารของนักศึกษาครูภาษาไทยทั่วประเทศ
2. งานวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษากลุ่มตัวอย่างเฉพาะนักศึกษาครูภาษาไทย ในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาปัญหาและความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะการพูดสื่อสารของนักศึกษาครูในสาขาอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช. (2550). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. ธรรมดาเพรส.
- นิสตรรก เวชยานนท์. (2554). *Competency Based Approach* (พิมพ์ครั้งที่ 5). เดอะกราฟิกซิสเต็มส์จำกัด.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 8). สุวีริยาสาส์น.
- ราชบัณฑิตยสภา. (2564). *พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสภา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). สำนักงานราชบัณฑิตยสภา.
- วิรัช ลภีรัตนกุล. (2543). *วาทนิเทศและวาทศิลป์ หลักทฤษฎีและวิธีปฏิบัติยุคสหัสวรรษใหม่*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิวาพร วัฒนรัตน์. (2552). *ทักษะการใช้ภาษาไทย*. หจก.ธนุชนพริ้นติ้ง.
- วิเศษ ชาญประโคน. (2550). *ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร* (พิมพ์ครั้งที่ 2). ทริปเพิ้ล กรุ๊ป.
- อรรพรรณ ปิรันธน์โอวาท. (2550). *หลักและปรัชญาของวาทวิทยา*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- McClelland, D., C. (1973). Testing for Competence Rather Than for "Intelligence". *American Psychologist*, 28(1), 1-14.
- สำนักงาน ก.พ. (2548). *ความรู้เรื่องสมรรถนะ*.
<https://www.ocsc.go.th/sites/default/files/Attachment/page/khuumuuesmrrthna.pdf>